GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea: Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese: Joi'a si Duminec'a.
Pretiulu abonamentului: pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 3 fl. v. a. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu 28. franci.

Anulu XLI.

Se prenumera: la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile: un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 54. Dumineca, 21|9 Iuliu 1878.

Pacea dela Berlinu.

Brasiovu, 20 Iuliu 1878.

Congressulu si-a finitu oper'a s'a. „In numele atotupoternicului Dumnedieu" au stipulatu si adoptatu plenipotentiarii aloru siepte mari poteri semnatórie ale tractatului dela Parisu din 30 Martiu 1856, cele 64 articule ale pacii dela Berlinu.

Gratia politicei de pace si de buna-mediulocire a Germaniei, multiamita principelui-cancelariu Bismarck, care „cu aceea-si mana solida a subsemnatu pacea de Vien'a, alianti'a ofensiva si defensiva cu Germani'a de sudu, preliminariele dela Versailles si pacea dela Frankfurt", representantii mariloru poteri au terminatu oper'a, care tientesce la o „leala si durabila intielegere intre statele europene".

Dreptu este ceea ce dice organulu bismarckianu, ca diu'a de 13 Iuliu, in care s'a subsemnatu tractatulu dela Berlinu, va avé in tóte timpurile o importantia istorica universala, va insemná pentru istori'a presentului si a viitoriului incetarea unei epoce de cultura si inceperea unei noue ere. Dá, nestérsa va remané in istoria diu'a, in care Europ'a „adunata pentru prim'a-óra sub stindartulu imperatiei germane" a inauguratu prin stipulatiunile tractatului dela Berlinu marea opera a impartirei imperiului otomanu.

Inainte de vreme cestiunea orientala era discutata si tractata din punctu de vedere mai idealistu. S'a prevediutu de multu ceea ce acuma a devenitu realitate, caderea imperatiei otomane, stergerea ei din list'a stateloru cu vitalitate si c'unu viitoriu, dér' domnea inca parerea pe catu de liberala si drépta, pe atatu de naturala si corespundietória giurstariloru, ca atunci candu va sosi acea neinlaturabila catastrofa, candu domnirea musulmana va incetá, adeveratii mostenitori ai marelui imperiu turcescu voru fi popórele chrestine, cari locuiescu pe peninsul'a balcanica, si cari pe bas'a afinitatii de rassa, a principiului de nationalitate sunt chiamate dela natura a substitui imperatiei Sultaniloru o confederatiune de state chrestine independente, setóse de a pasi cu energia pe calea progressului si a civilisatiunei.

Ori-cumu ar' argumentá unii séu altii, mostenitorii legitimi ai Turciei sunt si voru remané popórele chrestine orientale, ereditatea este a loru dupa dreptu, inse este inca departe momentulu, in care voru poté intrá in possessiunea ei. Europ'a de astadi n'are sensu pentru frumosulu idealu alu unei confederatiuni orientale. Ómenii de statu, cari conducu de presentu destinele stateloru europene, sunt multu mai realistici, multu mai insufletiti de spiritulu comercialu alu epocei presente, decatu cá se se fi potutu inferbintá pentru ide'a aceea grandiósa. Statele europene conduse de politic'a de pace si de bun'a-mediulocire a cancelariului germanu au pasitu pe-o cale cu totulu contraria adevarateloru interesse si dreptelorn aspiratiuni ale popóreloru chrestine, ele nu mai potu asteptá pana aceste poporatiuni voru ajunge la maturitate prin desvoltarea loru gradata interióra, ci, impatiente de a vedé odata si Orientulu europeanu fericitu dupa modelulu fericitoriloru de tiéra si de popóre din Europ'a centrala, au pasitu la secuestrarea lasamentului turcescu, la impartirea lui intre sine.

Diplomatii au sciutu se afle indata pentru acestu modu de procedere, care in viéti'a privata ar' intimpiná o cualificatiune fórte nefavorabila, unu cuventu nevinovatu, cá „pacificare, administrare, retrocessiune." Austro-Ungari'a va pacificá Bosni'a si Herzegovin'a, Angli'a va administrá Ciprulu cu consimtiementulu tacitu alu Congressului, Russi'a va reluá Basarabi'a romana, nu este acest'a unu frumosu inceputu alu regularii ereditatii turcesci? Adeveratii mostenitori, Romani'a, Serbi'a, Muntenegrulu, Greci'a potu fi ei óre multiamiti cu acést'a regulare?

Dér' li s'a datu si loru ce e dreptu cevasi. Inainte de tóte li s'a datu independinti'a, inse pentru cá se se póta bucurá de ea pe deplinu li s'a datu numai sub conditiunea, déca voru acordá drepturi civile si politice evreiloru. Acést'a conditiune e unu tristu adeveru, ea lovesce mai multu pe romani. Solicitudinea congressului a fostu dér' deosebitu de mare pentru Romani'a, elu s'a ingrigitu si de afacerile ei interne. Areopagulu europeanu da cu-o mana si ea cu diece. In momentulu, in care declara independenti'a statului romanu, 'i pune o conditiune violatóre de constitutiunea, de dreptulu suveranu alu poporului romanu.

Tractatulu dela Berlinu este unu capu de opera de contradictiuni. Elu creaza de-o parte statulu bulgaru pe bas'a principiului de nationalitate, pe care s'a basatu tóta politic'a lui Bismarck si Gorciacoff pana acumu, de alta parte calca in pecióre acestu principiu. Se póte cá unu asemenea tractatu se inaugureze o pace indelungata? Este cu potintia óre se se numésca multiamitória si durabila o regulare a cestiunei orientale, ce nedreptatiesce mai multu tocmai pe acele doue popóre, cari prin numerulu loru, prin cultur'a si facultatile loru superióre sunt in prim'a linea chiamate la mostenirea imperiului musulmanu, pe romani si pe greci? —

Corresp. part. a „Gaz. Trans."

Bucuresci, 5/15 Iuliu 1878.

Astadi la órele 4 dupa amédiu corpurile legiuitórie, in urm'a mesagiului Domnescu, 'si-au suspendatu siedintiele.

Mesagiulu de inchidere promite inse, ca indata ce tecstulu originalu alu tractatului dela Berlinu se va comunicá oficialu guvernului, parlamentulu se va convocá imediatu, spre a se pronunciá asupra tuturoru concluseloru Congressului, privitórie la Romani'a.

Opiniunea publica e fórte agitata si mahnita pentru perderea Basarabiei.

Guvernulu Altetiei Sale principelui Carolu a facutu totu, ce i-a statu in potintia, pentru scaparea acelei vechi provincie romanesci din ghiarele rapitórie ale colossului de Nordu, dér' nefericit'a situatiune, in care geme Europ'a dela 1871 si pana astadi, i-a zadarnicitu tóte staruintiele lui romanesci si patriotice.

In façi'a acestei triste impregiurari nici unu bunu romanu nu inculpa pe consiliarii tronului romanu. Si déca cu tóte acestea s'audu incriminari in contra loru, apoi acele incriminari nu provinu dela romani, ci dela acei nemernici, cari 'si arógá acestu nume si cari in cele mai grele impregiurari, in care se afla tiér'a romanésca, nu s'au sfiitu de a lucrá mana in mana cu dusmanii romaniloru.

In adeveru, lovitur'a, pe care a binevoitu a ne-o aplicá marele areopagu din capital'a multu civilisatei Germanie, e fórte durerósa pentru noi; dér' cu catu o simtimu mai tare, cu atatu ea va contribuí mai multu la desteptarea simtiementeloru nationale, care aici in tiéra in multe privintie dormeau s o m n u l u m o r t i i.

Pana acumu totulu asteptámu dela grati'a Europei. Astadi inse ne-amu convinsu, ca numai aceea vomu **avé**, ce vomu fi harnici se castigamu si se pastramu prin propriele nóstre braçie.

Acum e la ordinea dilei cestiunea, déca Romani'a va primí ori nu Dobrogea? Resolvarea acestei cestiuni in façi'a constelatiunei poteriloru europene ori-cine póte s'o prevédá.

N'ar' fi nici prudentu nici consultu, cá Romani'a se se opuna astadi otarirei congressului, ca-ci chiaru se fia resistenti'a incoronata de succesu, totusi, dupa cum stau lucrurile, ea n'ar' avé decatu urmari si mai funeste de cum sunt otaririle Congressului.

Poterile europene voru, cá pentru momentu se aiba cu ori-ce pretiu pacea, d'aceea se ne folosimu si noi chiaru si de acésta p a c e p u t r e d a, cá la momentulu venitu se fimu in stare de a pretinde susu si tare ceea ce e alu nostru. Pacea inchieiata la Berlinu nu e de catu unu armistitiu.

In cercurile politice se vorbesce, cá Romani'a va primí Dobrogea, f i r e s c e n u c á s c h i m b u ci cá unu a d a u s u d e t e r i t o r i u.

Se crede, ca guvernulu in unire cu representatiunea nationala va elaborá o lege speciala pentru administrarea Dobrogei.

Ea va fi guvernata de unu guvernatore specialu. Constitutiunea si sistemulu esistentu in Romani'a nu va fi aplicatu, decatu mai tardiu. Asemenea se dice, ca poporatiunei 'i se va acordá óre-care privilegiu pentru plat'a impositeloru si ale altoru sarcini. In fine se crede, ca guvernulu e firmu otaritu de a tramite cá functionari in Dobrogea totu ce tiéra are mai capabilu si onestu.

Eri séra d. ministru Brateanu, intorcandu-se dela palatulu dela Cotroceni in Bucuresci, caii dela birja se speriara si o luara la fuga astfeliu, incatu trasur'a se isbí de unulu din stalpii sioselei si se resturnà in siantiu.

Nenorocirea s'a respanditu in orasiu cu iutiél'a fulgerului si lumea la prim'a informatiune, presupunendu unu atentatu la viéti'a primului ministru, pe la órele 11—12 nóptea impluse curtea si biroulu redactiunei „Romanului", spre a aflá despre starea d-lui Bratianu.

Ingrigirea erá la culme si fiacare incepuse a respirá mai liberu, aflandu, ca iubitulu nostru ministru e in viétia. In momentele, candu ve scriu, aflu, ca d. Bratianu e bine si ca ranele sunt usióre.

Darea de séma a dlui Tisza.

In demaneati'a dilei de 15 Iuliu a vorbitu ministrulu Tisza catra alegatorii sei adunati in curtea colegiului protestanticu din Debretinu, le-a vorbitu cu focu, le-a vorbitu multu si despre multe. Vorbirea lui este o dare de séma cá deputatu, si totodata unu cuventu de aperare pentru trecutu si unu cuventu-programu alu ministrului pentru viitoriu. Merita dér' o deosebila atentiune, ce i-o vomu da-o pe catu ne concede augustulu spatiu.

D-lu Tisza incepe prin a asigurá, ca calumniarile opositiunei nu'lu voru conturbá in activitatea s'a. Un'a 'lu dóre inse mai tare, ca adeca se vede atacatu si patriotismulu seu, bun'a s'a vointia si maturitatea s'a politica. Vorbindu la cestiunea pactului dualisticu, ministrulu cetesce unele pasage din discursulu seu dela 1875, care arata, ca nu e adeveratu, ca ar' fi facutu promissiuni esagerate cu privire la impacare, spre a dobendi increderea alegatoriloru si a tierii. Pretensiuniloru de dreptu ale Ungariei s'au facutu destulu cá si in 1867 atatu cu privire la afacerile vamali, catu si in cestiunea bancii. Asemenandu pactulu de acuma cu celu dela 1867, dice, ca desavantagele de mai inainte parte au fostu inlaturate, parte micsiorate in gradu mare. Nimenea, care cunósce impregiurarile, nu póte se dica, ca guvernulu ar' fi negligiatu interessele Ungariei si ca ar' fi facutu prea multe concessiuni austriaciloru. Dupa aceea vorbesce despre activitatea trecuta a corpuriloru legiuitórie. Multe au remasu inca de facutu, pe tóte terenele; tóte trebuie se se faca in sensu liberalu. Arata apoi, ce intielege sub l i b e r a l i s m u. Elu nu intielege liberalismulu asia, ca fora respectu la desvoltarea istorica se se voteze in tóta graba legile cele mai liberale, ci asia cá avendu in vedere impregiurarile si desvoltarea istorica a tierei p r o g r e s s u l u s e f i a t r e p t a t u f a r a s a r i t u r i. Numai legile create astfeliu i se potu preface natiunei in sange.

Trecendu la cestiunea orientala dice, ca trebuie se fia fórte atentu candu vorbesce in cestiunea acést'a, ca-ci ceea ce dice Tisza Kálmán n'are influintia, dér' ceea ce dice ministrulu-presiedinte ungurescu este, haru domnului, de influintia. (Aplause) Dealtmintrea astadi inca nimenea nu póte se aiba o judecata definitiva asupra atitudinei guvernului. Cu tóte aceste dlu Tisza se afla indemnatu a spune spre orientare urmatóriele:

Indata la inceputulu incurcaturiloru orientale o partida a parlamentului tindea intr'acolo, cá se nu ne impacamu cu Austri'a si se declaramu resbelu Russiei. Nu se póte dice, ca acést'a politica n'ar' fi fostu curagiósa, dér' unu guvernu, care ar' fi urmatu acést'a politica nu ar' meritá se esiste in patri'a acést'a. Ungari'a n'ar' fi fostu in stare a portá resbelu cu-o potere mare desbinata fiindu de aliatii sei. Acel'a care pune pretiu pe sangele ungurescu nu póte face o asemenea politica. (Aplause.) Si déca amu fi invinsu, Turci'a ar' fi fostu scapata, dér' numai asia, ca in loculu ei ne amu fi batutu noi. Stimezu marinimitatea la omulu singuraticu, unei natiuni, care voiesce se traiésca inse nu-i e ertatu a luá asupra-si unu reu spre a scapá pe vecinu de elu. Dér' p'atunci impregiurarile nici nu erau favorabile pentru resbelu. O asemenea politica ar' fi potutu se pórte unulu, care n'ar' fi fostu responsabilu naintea natiunei, dér' nu unulu, care pentru fiecare picatura de sange a natiunei ungare e responsabilu naintea lui Dumnedieu si a ómeniloru. (Aplause)

Dela inceputu se invinuiea oficiulu de esterne alu monarchiei, ca s'a intielesu cu Russi'a, ca voiesce o actiune paralela cu ea si impartirea Turciei. Am disu de repetite-ori, ca nu póte fi vorb'a de-o impacare cu Russi'a, am disu, ca pe partea vestica a peninsulei balcanice nu va poté se fia decidetória vointi'a Russiei, am disu, ca nu vomu suferí la fruntariele de sudu formarea unui cuibu tare alu panslavismului, care ne-ar' amenintiá in continuu. Directiunea principala a politicei nóstre orientale inse a fostu, cá interessele tierei se fia asigurate de se póte pe cale pacifica si cá intrég'a Europa se decida asupra sórtei Orientului. Russi'a dupa unu lungu resbelu a inchiaiatu tractatulu dela San-Stefano; a incercatu apoi a se intielege separatu cu Austro-Ungari'a, dér' nu i-a succesu si in fine s'a realisatu dorinti'a miuisteriului nostru de esterne, s'a adunatu Congressulu. — Parerile asupra congressului potu se diferésca. Mie mi-se pare indreptatita, desi nu-o impartasiescu, parerea, ca congressulu potea se faca mai multu, potea se procéda mai energicu. Nimenea nu póte inse se nege triumfulu celu mare moralu, ce sta in aceea, ca invingatorulu a trebuitu se renuntie in façi'a vocei poternice a Europei la o parte mare a stipulatiuniloru pacii fortiate. — Dlu Tisza face apoi o paralela intre tractatulu dela San-Stefano si intre decisiunile Congressului si arata catu de multe modificari a suferitu acelu tractatu.

Congressulu, dice ministrulu mai departe, a impoternicitu pe monarchi'a nóstra a restabilí pacea si ordinea in Bosni'a si Herzegovin'a, pentru ca Turci'a nu e in stare a face acést'a. Nu intielege, cumu se póte priví in acést'a decisiune o transactiune cu Russi'a. Tractatulu dela San-Stefano a despartitu pe Turci'a de aceste provincii ale sale, lasandu-i spre a comunicá cu Bosni'a numai unu drumu angustu intre Muntenegru si Serbi'a. Tractatulu a lasatu prin urmare acestu cuibu alu panslavismului, unde a isbucnitu mai antaiu insurrectiunea, in paz'a Muntenegrului si a Serbiei si resultatulu ar' fi fostu crescerea continua a panslavismului, care ne-ar' amenintiá in prim'a linea. Ministrulu dice, ca vorbesce cu intentiune de panslavismu, ca-ci nu e inimicu alu slaviloru, alu gintiloru singuratice slave, care voiescu se-'si pastreze individualitatea; ceea ce inse nu póte se concêda Ungari'a este uniunea tuturoru acestoru ginti slave intr'o mare topitoria, care ar' amenintiá pacea Europei si esistenti'a altoru ginti. Proiectulu prin care i s'a datu mandatulu acela monarchiei nóstre a fostu facutu de catra Angli'a, va se dica de catra protectorulu Turciei lordulu Beaconsfield. Turci'a inse-si s'a alaturatu la elu, prin urmare nu póte fi vorb'a de-o transactiune cu Russi'a. De-o parte se glorifica procederea Angliei, care ocupa insul'a Cipru in intielegere cu Turci'a, spre a veghiá asupra sustienerei pacii, de alta parte inse se condamna cá o eróre si cá o crima procederea Austro-Ungariei, care este in intielegere nu numai cu Turci'a ci cu tóta Europ'a. Adeveratu ca nu este eschisa possibilitatea, cá din ocupatiune se se nasca cumva incurcaturi, dér' inlaturarea periculului siguru nu se póte amaná si neglige de fric'a unoru incurcaturi possibile." —

Tractatulu de pace dela Berlinu.

(Resumatu dupa „Neue freie Presse".)

Berlinu, 14 Iuliu. — Tractatulu de pace, din care vediui chiaru acumu o copia, cuprinde 23 feçie tiparite si, afara de precuventarea obicinuita, 64 articuli. Cei mai mari sunt articulii 2 si 14 cu fruntariile Bulgariei si ale Rumeliei de Ostu, din care nu potu se dau amanunte esacte in urmatóri'a relatiune. Articululu 1 alu tractatului hotaresce cá Bulgari'a se devina unu principatu autonomu si tributariu sub suzeranitatea Sultanului; elu primesce unu guvernoru chrestinu si o militia nationala. Art. 2 contiene fórte amanuntitu fruntariile Bulgariei. Art. 3. Principele Bulgariei trebuie se fia alesu de notabili si nu trebuie se apartiena la nici o dinastía europeana. Art. 4. O adunare de notabili va fi convocata la Ternov'a pentru cá, mai nainte de alegerea principelui, se prelucredie unu regulamentu organicu pentru principatu; la alegeri va trebui se se tiena séma de localitatile, unde popolatiunea este amestecata. Art. 5 decide libertatea tuturoru culteloru in Bulgari'a. Art. 6. Pana la terminarea statului organicu, administratiunea Bulgariei va fi condusa de unu comissariu russu. Pentru controlu i se va alaturá o comissiune compusa dintr'unu comissariu turcu si de consulii poteriloru semnatare. La casu de o divergintia de opiniuni intre delegati, decide maioritatea si déca acésta maioaitate si comissariulu russu sunt de parere diferita, va trebuí se decida o conferintia compusa din ambassadorii din Constantinopolu. Art. 7. Guvernarea provisoria a comissariului russu va trebuí se duredie numai 9 luni, dupa ceea ce se va procede la alegerea principelui. Art. 8 decide contituarea tractateloru de comerciu pentru Bulgari'a, interdice impunerea tacseloru de transitu si stabilesce unu tractamentu egalu pentru tóte statele si nationalitatile in privinti'a comerciala si continuarea dreptului consularu. Art. 9. Tributulu Bulgariei va fi decisu de poterile semnatarie dupa terminulu de midiulocu alu venituriloru principatului. Art. 10 este privitoriu la afacerile drumului de feru bulgaru. Nouele tractate respective voru trebui se fia inchieiate dupa inchieiarea pacii intre Austri'a, Pórta, Serbi'a si principatulu Bulgariei in urm'a sub-semnarii tractatului din Berlinu. Art. 11 decide evacuarea principatului de trupele turcesci, derimarea tuturoru fortaretieloru bulgare. Pórt'a 'si mantiene dreptulu de proprietate asupr'a materialului de resbelu. Art. 12. Mohamedanii 'si mantienu in Bulgari'a imobiliele loru. Art. 13. La sudulu Balcaniloru se va formá o provincia, care va primí numele de Rumeli'a de Ostu si care se afla sub direct'a autoritate politica si militara a sultanului, cu conditiunile de autonomia locala. Elu primesce unu guvernoru generalu princiariu. Art. 14 dà limitarea Rumeliei de Ostu intr'unu chipu lamuritu. Art. 15. Sultanulu va avé dreptulu se ingrijésca de aperarea fruntarieloru provinciei pe apa si pe uscatu, ridicandu intariri la fruntarii si intretienendu trupe in ele. Ordinea interna va fi mantienuta in Rumeli'a de Ostu de o gendarmeria si o militia locala. Pórt'a nu va avé dreptulu a tiené aci trupe neregulate. Art. 16 reserva Portii dreptulu, ca la casu de turburare a linistei, se aduca aci trupe turcesci. Art. 17. Guvernorulu generalu alu Rumeliei de Ost va fi numitu pe 5 ani de Pórta, cu consimtiementulu poteriloru. Art. 18. O comissiune europeana va stabili dupa inchierea pacii organisarea Rumeliei de Ostu. Art. 19. Pana la terminarea acestei sarcini comissiunea europeana va administrá financiele provinciei. Art. 20 si 21 sunt privitori la durat'a tractateloru si la supremati'a Portii asupra drumuriloru de feru din Rumeli'a de Ostu. Art. 22. Garnison'a rusésca din Rumeli'a de Ostu nu trebuie se tréca peste cifr'a te 50,000 ómeni, ocupatiunea trebuie se dureze numai 9 luni, la cari se mai adaugu trei luni pentru efectuarea evacuarii. Art. 23 obliga pe Pórta de a esecutá consciintiosu in Cret'a statutulu organicu dela 1868. Art. 24. Déca Pórt'a si Greci'a nu se voru invoí asupra regularii fruntarieloru discutata in protocolulu alu 13-lea alu Congressului, poterile promitu midiulocirea loru. Art. 25. Provinciile Bosni'a si Herzegovin'a voru fi ocupate si administrate de Austri'a. In districtulu Novi-Bazar remane guvernarea turcésca, dér' Austri'a are inse dreptulu de a tiené garnisóne in totu vilaetulu. Art. 26 decide indepentinti'a Muntenegrului. Art. 27 hotarasce libertatea tutuloru culteloru in Muntenegrulu. Art. 28 contiene amanuntirea fruntariiloru Muntenegrului. Art. 29 trateadia despre Antivari; tienutulu spre Sudu de Muntenegrulu se da Turciei inapoi si Spizz'a Dalmatiei. Navigatiunea pe Boian'a este libera. Nu este permisu a se ridicá fortaretia pe malurile lui. Muntenegrului nu 'i este permisu se aiba nici vase de resbelu nici drapele de resbelu. Portulu Antivari este inchisu pentru vasele de resbelu ale tutuloru natiuniloru, politi'a maritima asupra lui o are Austri'a; Muntenegrulu accepta dreptulu maritimu dalmatianu. Muntenegrulu va trebuí se se intielega cu Austri'a pentru construirea unei cai si a unui drumu de feru pe teritoriulu seu. Art. 30 apara proprietatea mahomedaniloru in Muntenegru. Art. 31 si 32 sunt neinsemnati. Art. 33. Muntenegrulu i'a asupra'i o parte din datori'a statului turcescu. Art. 34 decide independinti'a Serbiei. Art. 35 libertatea culteloru in Serbi'a. Art. 36 fruntariile Serbiei. Art. 37 decide, ca relatiunile comerciale de pana acuma se continua. Art. 28. In afacerile drumului de feru, Serbi'a, intru catu privesce teritoriulu seu, intra façia cu Austri'a in drepturile si obligatiunile Portii. Art. 39 apara proprietatea mahomedaniloru in Serbi'a. Art. 41. Dupa 14 dile deta ratificarea pacii trupele serbesci voru trebuí se evacuedie teritoriulu turcescu si trupele turcesci teritoriulu serbescu. Art. 42. Si Serbi'a va luá asupra'i din datori'a turcésca; sum'a o voru decide poterile. Art. 43 decide independinti'a Romaniei. Art. 44 decide libertatea tutuloru culteloru in Romani'a. Art. 45. Romani'a cedéza Russiei Basarabi'a; fruntari'a de Ostu o formédia malulu Prutului pe ceea de sudu calea Chiliei si a Staristambului. Art. 46. Delt'a Dunarii, insul'a Sierpiloru si Dobrogea se dau Romaniei. Art. 47 este neinsemnatu. Art. 48 decide, ca Romani'a se nu percépa tacse de transit. Art. 49 'i acorda espresamente dreptulu de a incheiá tractate. Art. 50 este privitoriu la dreptulu de protectiune alu calatoriloru romani in Turci'a. Art. 51. Romani'a, in privinti'a comunicatiuneloru, i'a asupra'i pe teritoriulu seu drepturile si obligatiunile Portii. Art. 52 stabilesce libertatea Dunarii. La vale de portile de feru nu trebue se siédia nici unu vasu de resbelu afara de vasele usióre pentru politi'a riului si pentru servitiulu vamalu. Art. 53 confirma si intinde drepturile comissiunei dunarene europeana; ea 'si esercita functiunile sale intr'unu chipu cu totulu independentu de administratiunea tierei respective. Art. 54 decide, ca poterile, cu unu anu mai inainte de espirarea conventiunei dunarene, se se intrunésca pentru prelungirea ei. Art. 55. Comissiunea europeana prelucrédia regulamentulu pentru navigatiune. Art. 56. Ea se intielege cu administratiunea locala pentru intretienerea farului in insul'a Sierpiloru. Art. 57. Austri'a i-a asupra'si lucrarile de regulare la portile de feru; ea trebuie se percépa o tacsa provisoria pentru acoperirea cheltuieleloru. Art. 58 Inalt'a Pórta cedédia Russiei Karsulu, Ardahanulu si Batumulu. Dupa acést'a urmédia limitarea esacta a impregiurariloru, din cari partile locuite de mahomedani sunt lasate Portii. Art. 59 este fórte scurtu: M. S. Imperatulu Russiei declara: D'eriger Batoum en port-franc essentiellement comercial (de a face din Batum unu portu esentialmente comercialu). Art. 60. Decide darea inapoi catra Pórta a vaii Alasigerdului si a forteretiei Bajaset, pe care pacea dela San-Stefano le acordá Russiei, si cedarea Koturului catra Persi'a. Art. 61. Pórt'a se obliga se introduca reforme in Armeni'a, se apere pe Armeni contra Cerkediloru si a Kurdiloru. Art. 62. Este unu articolu mai lungu, care decide egalitatea si libertatea tutuloru culteloru in Turci'a si accesibilitatea tutuloru functiuneloru si drepturiloru politice pentru tóte confessiunile, reserva drepturile Franciei in privinti'a locuriloru sante si confirma pe calugarii din muntele Athos in drepturile loru. Ei trebuie se fia tratati intr'unu modu egâlu. Art. 63 (fórte importantu) decide continuarea esistentii tractateloru din 1856 si 1871 in tóte punctele, pe care nu le anulédia presentulu tractatu. Art. 64. Ratificarea se aiba locu peste trei septemani aprópe. Urmédia dat'a (13 Iuliu) si subsemnaturile.

Impartirea premieloru in Bucuresci.

Vineri, 30 Iuniu s'a tienutu totu in palatulu Universitatiei (sal'a senatului), si solemnitatea distributiunei premieloru la elevele scóleloru secundarie si primarie de fete din Bucuresci. La acésta solemnitate, care a fostu asemenea onorata prin presenti'a M. S. Domnitorului, afluenti'a asistentiloru era asia, in catu circulatiunea devenise aprópe impossibila. Dupa ce elevele scólei centrale de fete au intonatu imnulu Cantului gintei latine, acompaniatu de piano de catra professorulu loru, apoi dn'a Paulin'a Zacharescu, directórea scólei professionale, a pronuntiatu unu discursu. (Vedi Nr. 53 alu „Gaz. Trans.") la care Mari'a S'a Domnitoriulu a binevoitu a respunde in terminii urmatori:

„Domneloru professóre, Dómneloru institutóre!

„Cu o viua multiumire Viu astadi in midiloculu Dvóstre a luá parte la serbatórea tinereloru eleve, incununandu si premiandu pe acelea, cari mai multu s'au distinsu, in decursulu anului scolasticu, prin silintia la invetiatura si buna conduita. Asigurandu-ve totdeodata de viuele simpatii ale Dómnei si de marele interessu ce portu pentru totu ce se refera la progressulu si cultur'a scóleloru de fete, nu potu a nu ve readuce din nou a minte, ca famili'a fiindu pétra angulara a ori-carei societati bine organisate, a Dvóstra este sarcin'a si missiunea instructiunei aceloru fiintie, care intr'o di au se fia temeli'a familiei romane.

„Déca istori'a trecutului nu ne póte aretá decatu starea de ignorantia si de sclavia a femeei mai la tóte popórele lumei antice, revelatiunea divina inse a chrestinismului ne arata si in privinti a femeei, adeverat'a cale ce omenirea trebue se apuce spre a respunde la doctrin'a Mantuitorului. Chrestinismulu a facutu si in privinti'a femeei din intunericu lumina, si astfelu, in lupt'a de mai multe ori seculara a credintiei celei noue contra invechiteloru superstitiuni ale paganismului, cunun'a martirului a fostu primita si disputata de femea cu acelasi curagiu, cu acelasi devotamentu si adesea, cu mai multa ardore de catu chiaru a celoru mai mari eroi. Istori'a desvoltarei chrestinismului ne arata, in chipulu celu mai invederatu, de ce parte insemnata era lipsita omenirea in totu timpulu sclaviei, in care diacea femea in anticitate. Onóre dér' timpiloru moderni; onóre ilustriloru barbati din tóte tierile, cari desteptati la facli'a religiunei, a justitiei si a moralei, au recunoscutu in femea frumósele si gingasiele virtuti, cu cari Dumnedieu a inzestrat'o spre desvoltarea si fericirea neamului omenescu.

„Cu cata sufletésca bucuria, cu cata nationala mandria n'amu vediutu cu totii, anulu trecutu, devotamentulu, abnegatiunea si sacrificiele, de cari este capabila femeia romana, atunci candu fii Patriei sangerau pentru cucerirea independentiei, candu durerile raneloru strigau alinare, candu bólele si mórtea chiaru trebuieau invinse spre a asigurá triumfulu nostru nationalu! Convinsi déra de nobilele simtieminte si aplecari ce Dumnedieu a pusu in anim'a femeei romane, Noi suntemu siguri. dómneloru profesóre si dómneloru institutóre, ca Dvóstra nu veti crutiá nici o ostenéla, nu veti neglige nici o datoria, ci veti causa se devoltati si se imbunatatiti acele fericite dispositiuni ale fragedeloru fiintie, ce ve sunt incredintiate, prin necontenita propagare a luminei, a cunoscintiei si a sciintiei basate pe religiune si pe morala chrestina. Astfelu numai fiicele romane voru deveni temeli'a familiiloru, vestalele Patriei, fericirea si podób'a societatiei, speranti'a unui viitoriu demnu de solicitudinea nóstra de sacrificiele generatiunei presente."

Dupa respunsulu Mariei Sale, facêndu-se apelulu nominalu alu eleveloru de premiatu, s'au presentatu succesivu tóte premiantele de 'si au primitu cununele si premiele din insesi manele Mariei Sale. Premiantele I, erau salutate de musica la incununare. Premiantele clas'a V a scólei centrale, cele de musica, cele dela studie ale scólei professionale si tóte premiantele 1 ale classei IV a scóleloru primarie, pe lenga premiele destinate de ministeriu, au mai primitu dela M. S. Domnitoriulu si cate unu deosebitu premiu, ce anume se tramisese de Mari'a S'a, cá incuragiare si semnu de distinctiune pentru elevele diligente. Mai multe din elevele de premiatu, presentandu-se la apelu, oferieau M. S. Domnitoriului buchete de flori, adressandu M. S. Domnului si M. S. Dómnei caldurósе urari; erá ceva, ce miscá pe asistenti vediendu, cumu M. S. Domnitoriulu, cu obicinuita'i blandetia si iubire, mangaiá mai pe tóte elevele, ce premiá.

Dupa terminarea acestei solemnitati Dómn'a Zacharescu, directórea scólei professionale, a oferitu M. S. Domnitoriului unu buchetu de flori artificiale lucrate de catra elevele sectiunei de floraria a acestei scóle; Mari'a S'a, multiumindu d-nei directóre, a aretatu parerea s'a de reu, ca M. S. Dómn'a nu a potutu luá parte la acésta frumósa serbare, si a aretatu dorinti'a, ce are de a vedé espositiunea si produsulu scólei de meserii, care a atrasu atatu de multu atentiunea autoritatiloru si a publicului.

Processulu atentatoriului Hödel.

In 10 Iuliu l. c. atentatoriulu Hödel a trebuitu se respunda inaintea tribunalului din Berlinu asupra faptului seu. Sal'a tribunalului (Kammergericht) erá indesuita de publicu. La órele 9 acusatulu Hödel, unu teneru debilu si fora barba, cu-o fisionomia ordinaria, intra, adusu de doui gendarmi si se asiédia c'unu surisu indrasnetiu pe banc'a acusatiloru. Procurorulu de statu cetesce actulu de acusatiune, in care descriindu-se tóte amenuntele atentatului, cumu adeca Hödel a panditu pe promenad'a cu teii de dupa o carutia pana a sositu trasur'a, in care siedea imperatulu Wilhelm cu fiic'a s'a, cumu s'a rapeditu apoi si a trasu asupra persecutoriloru sei inca doue focuri. — Se constata, ca Hödel a avutu relatiuni de-a-rêndulu cu democratii socialisti, cu socialistii chrestini si cu anarchistii, si ca a statu in legatura si cu capulu anarchistiloru Werner, a caruia programa intrece pe a comunei din Parisu.

Dupa cetirea actului de acusatiune, pe care Hödel a ascultat'o c'unu aeru de nepasare a urmatu interogatoriulu:

P r e s i e d i n t e l e: Acusatule, marturisesci, ca ai voitu se omori pe imperatulu Germaniei? — A c u s a t u l u: Nu. — P r e s.: Cu ce intentiune a-i cumperatu unu revolveru? — A c u s.: Voieam se me impuscu. — P r e s.: Din ce causa voiea-i se faci acést'a? — A c u s.: Din causa, ca nu mai aveam paralé si nu mai scieamu cu ce se traiescu. — P r e s.: Pentru ce ai voitu se te impusci tocmai pe promenad'a teiloru, unde e publicu mai multu? — A c u s.: Fiecare se impusca, unde-i place, eu 'mi-am alesu promenad'a teiloru. — P r e s.: Dér' mai multi martori spunu, c'ai fi trasu cu revolverulu asupra imperatului. — A c u s.: Acést'a e falsu si in contra unei marturisiri false n'sm nimicu de disu. — P r e s.: Atunci pentru ce ai fugitu dupa-ce ai trasu? — A c u s.: Despre acést'a nu sciu nimicu. — P r e s.. Se mai dice, ca te-ai informatu despre óra, candu e indatinatu imperatulu se ésa. — A c u s.: Se póte, dér' n'am avutu intentiunea de-a impuscá pe imperatulu. — P r e s.: Cu tóte aceste ai scrisu o scrisóre catra parinti, in care dici, ca'ti pare reu, ca n'ai nimeritu bine si pe care o subscrii: „Max Hödel, atentatoriulu M. Sale imperatului germanu?" — A c u s.: Si acuma 'mi pare reu, ca n'am nemeritu, m'am subscrisu „atentatore" numai in modu ironicu, ca-ci déca tóta lumea me numesce astfeliu, ce'mi mai pasa mie de acestu cuventu. — P r e s.: Dici, ca-'ti pare reu, ca n'ai nemeritu, cumu intielegi acést'a? — Hödel face o grimasa ironica si respunde: Intielegu, ca-'mi pare reu, ca nu m'am nemeritu pe mine insu-'mi. — P r e s.: Ai mai scrisu: „Polen ist noch nicht verloren!" (Poloni'a inca nu-i perduta.) — A c u s.: Dá, voieamu numai se dicu, ca, ce nu e, póte inca se fia. — Hödel néga, c'ar' fi membru alu uniunei democratice-socialiste, marturisesce inse, c'a participatu cá membru la mai multe societati, intre cari la cea anarchista din Lipsc'a. — P r e s.: Sci ce insemnéza a fi „anarchistu"? — A c u s.: Firesce ca sciu! — P r e s.: Ce e dér' anarchia? — A c u s.: Nu me simtu datoriu a-ti dá aci esplicatiuni. Si ce ar' si folosi? eu nu te voi poté castigá pe dta pentru ideile mele si dta nu me vei poté converti pe mine. — P r e s.: Social-democratii te-au eschisu din partitulu loru. — Dá, pentru ca am scrisu unu articulu contra loru. — P r e s.: Intr'o di, la Schkeuditz a-i disu catra unu birtasiu, care a refusatu se-ti dé o sala pentru-o intrunire (de „anarchisti"): „Candu va veni momentulu, in care vei fi spendiuratu, vomu sci noi cu cine se incepemu." — A c u s.: E possibilu Faceamu de multe-ori glume de aceste.

Intr'o alta scrisóre catra parinti dice Hödel, ca timpulu resbunarii a sositu. Germani'a are trebuintia de unu nou Tell. Totu intr'o scrisóre catra parinti le cere ertare, dicêndu, ca s'a sacrificatu pentru omenire. Cateva dile inainte de atentatu elu dise: „Pandescu pe unu omu mare; trebuie se plesnésca si apoi va fi mai bine." Hödel tagaduiesce, c'ar' fi facutu asertiuni, precumu: „Voiu strabate pana la betranulu Wilhelmu. Trebuie se dispara tóte capetele mari. Fiecare se'si ié partea. N'avemu trebuintia de imperati, nici de regi, nici de principi, cari sugu sangele poporului. Americ'a n'are decatu unu presiedinte si acést'a mai merge. Pentru-ce se avemu soldati, pentru ce judecatori? Fiecare póte se se guverneze pe sine si se se pedepsasca déca a gresitu." Hödel concede, ca aceste idei din urma ar' poté fi si ale sale.

Dupa interogatoru a urmatu depositiunea martoriloru. Vreo 30 au fostu ascultati. Interessanta e depunerea fotografului Dietrich. Hoedel a fostu la 1 Maiu in atelierulu lui spre a se fotografá. „Poti se faci o afacere buna cu fotografiile mele, 'i dise Hoedel — acumu inca nu sunt renumitu dér' peste vreo cateva dile numele meu va strabate universulu, cá o schintea electrica, eata io 'ti ceru numai siese fotografii gratisu, cá se le impartu intre amicii mei." Fotografulu inse n'a voitu se faca ghesieftulu. — Dupa terminarea pledoarieloru presiedintele a disu catra Hoedel: „Acusatule 'ti dau acumu cuventulu se te aperi." — „Fórte multiamescu pentru ori-ce aperare si pentru ori-ce gratia" respunse Hoedel c'unu tonu nerusinatu. Curtea la condamnatu dupa o scurta consultare la mórte. Hödel si-a ascultatu sentinti'a cu capulu redicatu si suridiendu c'unu surisu cínicu si malitiosu, cá si candu nu ar' fi fostu vorb'a de elu, ci de altulu. Candu a trebuitu se parasésca sal'a, si-a apasatu palari'a pe capu, si-a intinsu manile cá se-i se lege, apoi a esitu, precumu a intratu leganandu-se c'unu aeru fórte satisfacutu de sene insusi.

Congressulu etnograficu dela Parisu.

In 15 Iuliu l. c. s'a inceputu sessiunea anuala a congressului internationalu etnograficu la Parisu in palatulu dela Trocadero alu espositiunii universale. Romani'a inca este representata la acestu congressu prin d. V. U r e c h i a. Demnulu representante alu Romaniei a primitu indata la deschiderea congressului dovedile cele mai mari de simpathia si a fostu distinsu intr'unu modu estraordinariu, care face tierei onóre. Este unulu din cele mai frumóse succese morale ale Romaniei, care'i cade bine tocmai in aceste momente, candu trece prin periodulu póte celu mai greu alu esistentiei sale. Éta importantulu telegramu, ce fù adressatu dela Parisu „Romanului" cu privire la acelu stralucitu succesu alu Romaniei:

Paris, 17 Iuliu, 1868.

Luni s'a deschisu Congressulu internationalu etnographicu. Erau presinti intre altii dd. Henri Martin, Carnot, Duprat, Rosny, Appert, Halevy, Montjean, Caicedo.

Eri d. Urechia a fostu chiamatu la presiedenti'a Congressului, intrunitu in adunare generale la Trocadero. D. Urechia facù inaintea Congressului o alocutiune, punendu onórea, ce i-se facuse pe sém'a simpatieloru vii ale Franciei, ale lumei intregi, pentru Romani'a de curêndu atristata.

Marti Congressulu a primitu propunerea dlui Urechia de a nu se face charte etnographice de catra guverne, care sunt interessate a ascunde nationalitatile esistinte, ci de catra societati sciintifice. Astadi Congressulu asculta unu memoriu alu dlui Urechia asupra causei Romaniei.

D j u v a r a, membru.

Diverse.

(M i n i s t r u l u B r a t i a n u i n p e r i c u l u d e v i e a t i a.) Unu accidentu din cele mai nenorocite — scrie „Romanulu" — a pusu in mare periculu vieati'a dlui Ionu Bratianu. Marti sér'a presiedintele consiliului prandise la M. S. Domnitoriulu la Cotroceni si plecase spre a se intórce in orasiu cu birj'a. Una din sentinelele din giurulu gradinei esi intr'unu modu bruscu si presentà arm'a: la acést'a miscare caii dela birj'a lui se speriara si o luara la fuga; birjarulu nu-i potú retiené cu tóte silintiele ce-'si dete. Atunci d. Bratianu se sculà in peciórе, cá se dé ajutoriu birjarului; unu momentu dupa acést'a trasur'a in cariera se isbi de unulu din stelpii de pe marginea sioselei si se resturnà in siantiu. Isbirea fú atatu de violenta, incatu d. Bratianu fú aruncatu cu potere peste trasura, pe marginea sioselei cu capulu de unu stelpu. Birjarulu fú aruncatu intre cai si nu i se intemplà nimicu. D. Bratianu greu ranitu remase nemiscatu fara cunoscintia la loculu unde cadiuse. Nesce femei din casutiele invecinate alergara la loculu nenorocirei si ajutate de unu sergentu de orasiu transportara pe d. Bratianu intr'o casutia din apropiere. Aci femei'a de gazda si altele incepura alu frecá cu otietu, a-lu face se aspire mirosu de ierburi tari, si a-i dá se inghitia otietu. Doctorulu Davil'a insciintiatu, alergà indata la façia locului. Dupa ajutóriele date de sciintia d. Bratianu reveni in sine; Dr. Davil'a ilu transporta pe mani in trasura si apoi la locuinti'a s'a dela Cotroceni, unde i se determina ajutórie mai seriósе si mai regulate. Scirea se respandi indata in Bucuresci cu intiél'a fulgurului. Unu mare numeru de doctori alergarea se dé concursulu loru si in puçine óre cas'a dlui Dr. Davil'a era plina de doctori, si de amici. In giurulu casei unu mare numeru de cetatiani veneau mereu se se informeze despre starea, in care se afla presiedintele consiliului. Mai multi doctori au petrecutu nóptea lenga d. Bratianu. Mercuri dimineatia la 8 óre patru doctori au datu urmatoriulu buletinu: „Domnulu ministru-presiedinte I. C. Bratianu, intorcêndu-se dela palatulu Cotroceni, asér'a la órele 9½ a fostu resturnatu de birja. A fostu transportatu in cas'a dlui Dr. Davil'a. Are o plaga contusa la capu (regiunea occipito parietala drépta). Nóptea a fostu buna Ds'a este in deplina cunoscintia, nu esista nici unu simptomu gravu si starea actuala ne autoriséza a sperá, ca in curendu se va insanatosiá." Subscrisi: Drii Fotino, Sergiu, Rômniceanu, Davil'a.

(„L'A l l i a n c e L a t i n e) e titlulu unei reviste internationale de literatura, istoria, filologia, sciintia si arta, care apare la fiacare trei luni intr'o fascicula de 200 pagine. Primulu numeru e celu de pe lun'a lui Iuniu. Redactata de membrii societatii „l'A l l o u e t t e" din Montpellier, acésta publicatiune are de scopu se realiseze laudabil'a idea a confederatiunii, a infratirii — prin litere si arte — dintre tóte natiunalitatile de origine la-

tina. De aceea si coprinde articole in limb'a spaniola, italiana, portugesa, romana, elvetiana, holanda si americana de sudu, tóte insotite d'o traducere in limb'a francesa. In ceea ce ne privesce, primulu numeru publica unu estrasu, intitulatu **Romanii**, din „**Les Roumains**“ de Edgar Quinet (tom. VI Oeuvres complètes), ér' printre poesiele din diferite dialecte romanice, gasimu un'a sub titlulu **Fratiloru mei latini**, in limb'a basalanguedociana de A. Langlade, in care e vorb'a despre suferintiele Romaniloru, facêndu-se alusiune la rapirea Basarabiei. Negresitu, ca in secolulu nostru, candu germanismulu a ajunsu la unitate si candu slavismulu e 'n ajunu d'a ajunge si densulu, trebuie neaperatu, ca si gintea latina se se unésca, cá se fia tare si se póta sustiené lupt'a pentru esistentia. Acést'a unire, mai inainte d'a se face politicesce cata se se faca prin idea, prin produceri si prin simtieminte, ér' publicatiunea de faç̧ia are tocmai menirea d'a realisa scopulu acest'a. E dér' d'unu interessu capitalu, cá pe d'o parte cu totii se incuragiamu frumósa intreprindere, ér' pe de alt'a se indemnamu si se rugamu pe compatriotii nostri, literati si ómeni de sciintia, se publice catu mai multe si mai bune articole 'n acésta revista, spre a ne face cunoscuti si prin poterea mintii, cum ne-amu facutu prin poterea bratieloru. „Rom.“

(**Cantulu gintei latine in limb'a antica ebraica.**) Cetimu in „Stafet'a“ din Iasi: M. S. Rabener, directorulu orfelinatului I. Neuschatz, predicatoru si membru onorificu alu mai multoru societati humane din Iasi a tradusu cantulu iubitului nostru poetu V. Alesandri in limb'a antica ebraica si a inmanatu traducerea s'a dlui Alesandri cu urmatóri'a epistola: „Iasi, 30 Iuniu 1878. Stimabilului dnu V. Alesandri Mircesci: Traducêndu in limb'a antica ebraica „Canteculu gintei latine“, spre a fi cunoscutu si coreligionariloru mei din Romani'a, tecstulu, pentru care juriulu superioru a conferitu antaiulu premiu laureatului poetu romanu, ve rogu se considerati acést'a din parte'mi dreptu semnu de omagiu triumfului Dvóstra dela Montpellier, asigurandu-ve totodata, ca si Israelitii Romani sunt forte mandri vediendu-ve in primulu rangu, intre gloriosii poeti de Ginta Latina. Imi veti mai permite dér' a ve oferi unu esemplaru imprimatu de traductiune si me voi simti prea fericitu onorandu-me cu respunsulu Dvóstra de primire. Alu Dvóstra s. c. l. — La care ilustrulu laureatu dela Montpellier a respunsu prin urmatóriele cuvinte: „Mircesci 2 Iuliu 1878. Domnule Predicatoru! Cu mare multiamire am primitu scrisórea dvóstre impreuna cu traducerea ce ati facutu in limb'a antica ebraica a Cantului Gintei Latine. Nu me indoiescu, ca acést'a traducere trebuie se fia ecsacta, fiindu lucrata de unu omu invetiatu in bogat'a limba a Talmudului, inse regretu fórte multu de a nu o poté intielege si de a nu patrunde frumusetiele ei. Ve multiamescu, domnulu meu, pentru oferirea ce mi-ati facutu a unei esemplaru imprimatu alu tracacerei dvóstre, precum si pentru complimentele cuprinse in scrisórea, ce mi-ati adresatu, si ve rogu se primiti s. c. l.“ V. Alesandri

(**Impartirea premieloru in Iasi.**) Cetimu in „Curierulu-Balassanu“: Joi la 29 Iuniu a avutu locu solemnitatea impartirei premiiloru pentru tóte scólele publice de baieti din orasiulu nostru, in sal'a Curtiei cu jurati din palatulu administrativu, care era superbu decorata cu ghirlande de foi de stejaru si cu stindarte tricolore. Pe la 11 óre si diumetate sal'a era plina. Publiculu se grabise a asistá la acésta serbare nationala, menita de a incuragiá si stimulá activitatea eleviloru precumu si de a produce cea mai mare multiamire parintiloru, vediendu'si recompensata iubirea parintésca prin meritulu fiiloru loru — La 12 ore dlu prefectu alu judeciului V. Gheorghianu, presiedintele solemnitatiei, asistatu de dnu P. Suciu rectorele Universitatiei, d. Adjutoru de Primariu si d. revisoru scolariu deschide serbarea in sunetulu musicei gardei civice. Dlu Chiriti'a, revisorulu scolariu, cetì unu discursu, prin care dsa facù o fidela dare de séma despre starea instructiunei in anulu 1877—78, in scólele primarie urbane si rurale din judeciulu Iasi. — Dupa ds'a dlu professoru Popu Florentinu rostì unu discursu, prin care ds'a arata progressulu, ce a facutu cu deosebire instructiunea secundaria in Romani'a dela 1865 si pana in presentu. Apoi se incepù distributiunea premiiloru la elevii meritati din tóte scólele precum si la cei din Conservatoriu. In fine solemnitatea s'a inchisu prin o alocutiune facuta de d. prefectu V. Gheorghianu, care arata, ca cu tóte greutatile ce s'au strecuratu peste capulu natiunei romane in acestu anu, totusiu templulu instructiunei n'a statu nici unu momentu inchisu. Dlui adreséza in numele guvernului multiamiri intregului corpu professoralu din Iasi, pentru zelulu si devotamentulu, ce a pusu in indeplinirea datoriei de propagatori ai culturei nationale. Ds'a adresandu-se in urma catra elevi, le multiumesce pentru silinti'a, ce au pusu in cursulu anului si prin cuvinte calduróse le stimuléza activitatea, dorindu-le succese in viitoriu.

(**Arestarile si denuntiarile in Germani'a**) nu mai au finitu. Fiecare di 'si reclama victimele sale. Intre altele a facutu in tóta Germani'a sensatiune estraordinaria unu casu de denuntiatiune, care vatama adêncu simtiulu de moralitate si documentéza, la ce gradu de selbatacia a potutu se ajunga chiaru si societatea mai alésa germana in er'a militarismului, candu lumea se pléca numai inaintea succesului si a fortiei brute. In München adeca unulu din pictorii cei mai renumiti ai Germaniei, directorulu academiei de bele arte **Piloty**, a denuntiatu pe unu amicu alu seu, pe batranulu doctoru in medicina **Trettenbacher** pentru ca acest'a s'a esprimatu catra architectulu Seeberger, ca atentatulu in contra imperatului Wilhelmu este o drépta pedépsa pentru masacrarea poporului la 1848. In urm'a acestei marsiave denuntiari betranulu medicu (de 73 ani) a fostu condamnatu de catra tribunalulu din München la inchisóre grea de **optu luni**. Denuntiantulu Piloty a trebuitu se parasésca sal'a tribunatului, unde a depusu in contra amicului seu, sub asistintia militara, ca-ci poporulu, care se adunase in mare numeru in giurulu edificiului era astfeliu de iritatu in contra-i, incatu incepuse se'lu uiduiésca cu flueraturi si injuraturi.

(**Trasnetu.**) Cetimu in „Telegr. Romanu“: Biseric'a nóstra gr.-or. din comun'a Chintelnicu, comitatulu Solnocu-Doboc'a, a fostu cuprinsa si acestu anu de o gróza ne mai pomenita. In 21 Iuniu 1878 pe la 9 óre sér'a, fiindu o furtuna grea, éra clopotariulu tragêndu clopotele dupa datina; deodata ne-amu pomenitu cu turnulu totu in flacara, carea trecù in acelu momentu. Parochulu Nicolau Russu, alergandu la biserica, a strigatu la vecini, ca biseric'a arde si pe clopotariulu la trasnitu. Intr'aceea intrandu elu in tind'a bisericei a observatu, ca podulu totu erá josu, si dandu in laturi, a aflatu pe sermanulu clopotariu totu in flacara, tóte hainele au arsu pe densulu, chiaru sierpariulu, opincile ardeau pe elu, scotiendu-se afara pana la o casa vecina, au remasu, nevorbindu pana diminéti'a, éra diminéti'a a inceputu a vorbi puçinu si atunci fù transportatu cu carutí'a pana in spitalu in Bistritia. Turnulu bisericei este totu derimatu cu totu acoperisiulu tindii. Norocire, ca clopotele, pe lenga tóta furi'a elementului, au remasu nestricate, despre ce toti observatorii straini remasera uimiti.

(**Giuvaerele reginei Isabell'a.**) Resultatulu licitatiunii giuvaericaleloru sale n'a satisfacutu pana acum asteptarile reginei Isabell'a. Cele doue dile de licitatiune, in care se asteptá se intre unu milionu, n'au produsu de catu 503,590 franci. O brosia renumita in societatea inalta, unu fluture cu aripele redicate, alu carui corpu e formatu din patru diamante, ér' capulu dintr'unu singuru diamantu de 22 caraturi, nu s'a suitu de catu la 118,800 franci, unu colieru de 30 diamante si 31 smaralde s'a vêndutu cu 76,000 franci. Pretiulu celu mai mare l'a dobenditu o salba de 39 briliante mari; ea s'a datu pe 191,800 fr. La a trei'a licitatiune, va vení rondulu unei parechi de cercei renumiti, care se voru urcá cele puçinu la 300,000 franci.

Sciri merunte din Romani'a. — „Monitoriulu“ publica decretulu, prin care se deschide pe séma'a ministrului de resbelu unu creditu la 312,971 lei 37 bani pentru intretienerea armatei pe lun'a lui Iuniu. — „Monitoriulu“ publica mai departe decretulu, dupa care toti reservistii contingentului 1870—71 se libereza din servitiu cu diu'a de 1-a Iuliu a anului curentu. — Pe fiecare di, scrie „Rom. Lib.“, se intalnescu pe calea ferata trenuri plune cu reservisti, cari se desconcentréza pe rendu, din 15 in 15 dile. Bucuri'a braviloru militari e mare, ca-ci e multa vreme, de candu nu si-au vediutu caminurile si familiile loru. — Sambat'a trecuta au sositu din Russi'a 9 vagóne, incarcate cu munitiune si cu armata russa si au plecatu spre Giurgiu. — Societatea academica serbésca din Belgradu a alesu pe d. B. P. Hasdeu de membru onorariu dupa propunerea renumitului juristu croatu V. Bogisich si a filologului Novakovici. — „Monit.“ mai publica relatiunea interessanta a d-lui Gr. G. Tocilescu, directorulu museului de antichitati, care a fostu insarcinatu de catra ministeriu cu-o escursiune la schitulu Verbil'a. —

Pretiurile piatiei

in 19 Iuliu n. 1878

	Hectolitre.	fl. cr.		Hectolitre.	fl. cr.
Granu	fruntea	9.30	Mazerea		5.30
	midiulocu	9.—	Lintea		—.—
	de diosu	8.50	Fasolea		7.—
Mestecatu		7.30	Cartofi		2.—
Secara	fromósa	5.80	Sementia de inu		10.60
	de midiulocu	5.50		1 Chilo.	fl. cr.
Ordiulu	frumosu	5.10	Carne de vita		—.40
	de midiulocu	4.90	„ de rimatoriu		—.48
Ovesulu	frumosu	3.—	„ de berbece		—.32
	de midiulocu	2.90		100 Chile.	fl. cr.
Porumbulu		5.30	Seu de vita prospetu		36.—
Meiu		7.—	„ „ „ topitu		40.—
Hrisca		—.—			

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 20 Iuliu st. n. 1878.

5% Rent'a charthia (Metalliques)	64.75	Oblig. rurali ungare	76.25
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu)	66.60	„ „ Banat-Timis.	79.50
Losurile din 1860	114 —	„ „ transilvane	—.—
Actiunile bancei nation.	830.—	„ „ croato-slav.	78.—
„ instit. de creditu	260.80	Argintulu in marfuri	101.—
Londr'a, 3 luni	115.55	Galbini imperatesci	5.49
		Napoleond'ori	9.27
		Marci 100 imp. germ.	57.15

☞ La numerulu acest'a se alatura anunciulu de aparitiune alu fóiei biseptemanale **„Amicului Familiei“** si o **„Cununa de rogatiuni“** din „Cartea de rogctiuni“ de N. Pop'a in Gherl'a.

☞ Se alatura totodata cól'a de prenumeratiune la **„Collectiunea de predici funebrale si ertatiuni“**, prelucrate de d. **Titu Budu**, asess. consist. in Gherl'a. Primindu inse numai unu numeru micu din anunciulu acestui opu, 'lu vomu impartasi numai domniloru abonati preoti.

Editoru: **Iacobu Muresianu.**
Redactoru responsabilu: **Dr. Aurel Muresianu.**
Tipografi'a: **Ioane Gött si fiiu Henricu.**